

“POKISTON SIYOSIY JARAYONIDA ILK FAOL AYOLLAR”

To'xtasinova Shaxnoza Ibroximovna

Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti mustaqil izlanuvchisi.

ANNOTATSIYA

Pokistonning teng huquqli fuqarolari sifatida ayollar umumiy saylovlarda erkin ishtirok etishlari va milliy, viloyat va mahalliy darajadagi istalgan davlat lavozimiga hech qanday kamsitishsiz saylanishlari mumkin. Ular mustaqillikka erishgandan so'ng amalga oshira olgan va 1956 yilgi konstitutsiyada tiklangan barcha saylovlarda, umumiy yoki qo'shimcha saylovlarda erkin ovoz berish huquqiga ega. Ular to'g'ridan-to'g'ri yoki ayollar uchun ajratilgan kvota orqali saylovda ishtirok etishlari mumkin. Ayollar uchun biron bir yuqori lavozimni egallashga qonuniy majburlash yo'q. Pokiston ayollarni Bosh vazir, Federal vazir, Milliy Assambleya spikeri va Muxolifat yetakchisi lavozimlariga qabul qildi.

Kalit so'zlar: *Bosh vazir, Federal vazir, Milliy Assambleya spikeri, Pokiston Konstitutsiyasi.*

ABSTRACT

Women as equal citizens of Pakistan can freely participate in general elections and be elected to any public office at the national, provincial and local levels without any discrimination. They have the right to vote freely in all elections, general or by-elections, which they have been able to exercise since independence and which were restored in the 1956 constitution. They can stand for election either directly or through a reserved quota for women. There is no legal compulsion for women to hold any senior public office. Pakistan has accepted women as Prime Minister, Federal Minister, Speaker of the National Assembly and Leader of the Opposition etc.

Key words: *Prime Minister, Federal Minister, Speaker of the National Assembly, Constitution of Pakistan.*

KIRISH

1947-yil 14-avgustda Pokiston mustaqillikka erishganidan beri ayollar parlament siyosatida faol ishtirok etib kelmoqda. Birinchi va ikkinchi Ta'sis Assambleyalarida ularning vakillik darajasi pastligicha qoldi, ammo Pokiston Konstitutsiyasiga kiritilgan tuzatishlar ularning parlamentda ko'proq ishtirok etishi uchun yo'l ochdi. Bundan tashqari, yillar davomida qabul qilingan ilg'or qonunlar ularning qonun chiqaruvchi va ijro etuvchi hokimiyatlardagi ishtirokini yaxshilashga yordam berdi. 2002 yildan beri ayol siyosatchilar ham federal, ham viloyat majlislarida muhim vakillikka ega.

Ayollar Pokistonning teng huquqli fuqarolari sifatida umumiy saylovlarda erkin ishtirok etishlari va milliy, viloyat va mahalliy darajadagi istalgan davlat lavozimiga hech qanday kamsitishsiz saylanishlari mumkin. 1956 yilgi konstitutsiyada mustahkamlab qo'yilgan barcha saylovlarda, umumiy so'rovlarda yoki qo'shimcha so'rovlarda ovoz berish huquqidan erkin foydalanishadi. Ular to'g'ridan-to'g'ri yoki ayollar uchun ajratilgan kvota orqali saylovda ishtirok etishlari mumkin. Qonun ayollardan biron bir yuqori davlat lavozimini egallashni talab qilmaydi. Pokiston ayollarni Bosh vazir, Federal vazir, Milliy Assambleya spikeri, Muxolifat rahbari va boshqalar sifatida qabul qilgan.

Pokistonning ketma-ket hukumatlari va parlamentariylari qonun chiqaruvchi organlarda ayollarning muhim vakilligini ta'minlashga hissa qo'shdilar. Shu maqsadda hukumat Pokiston Konstitutsiyasi va qonunlariga bir qancha qoidalarni kiritish orqali ijobiy qadamlar tashladi.

Pokistonning 1956 yilgi Konstitutsiyasida bir palatali parlamentda ayollar uchun 10 ta o'rin ajratilgan, Sharqiy va G'arbiy Pokistondan har biriga 5 ta o'rin ajratilgan. 1962 yilgi Pokiston Konstitutsiyasida Milliy Assambleyada ayollar uchun oltita, Sharqiy va G'arbiy Pokiston uchun uchtdan o'rin ajratilgan. Pokistonning 1973 yilgi Konstitutsiyasi kuchga kirgan yoki Milliy Assambleyaga uchinchi umumiy saylovlar o'tkazilgan kundan boshlab, qaysi biri keyinroq sodir bo'lishidan qat'i nazar, o'n yil muddatga ayollar uchun 10 ta o'rinni ajratdi. 1985 yilda o'nta o'rin yigirmaga ko'paytirildi, 2002 yilda general Pervez Musharraf davrida ayollar uchun ajratilgan o'rinlar soni oltmishtaga ko'tarildi.

Fotima Jinna (1893 yil 30 iyul - 1967 yil 8 iyul) Muhammad Ali Jinnaning (Pokiston asoschisi va Britaniya hukmronligidan mustaqillik uchun harakatdagi faol siyosiy arbob) singlisi. U Pokistonda Xatun-e-Pakistan ("Pokiston xonimi") va Madar-e-Millat ("Xalq onasi") laqablari bilan tanilgan. U Pokiston harakatining faol ishtirokchisi va Butun Hindiston musulmon ayollari talabalar federatsiyasining asosiy tashkilotchisi edi. Pokiston tashkil topganidan va ukasi vafotidan keyin u mamlakat siyosiy hayotining faol ishtirokchisi bo'lib qoldi. Fotima Jinna 1893-yil 30-iyulda Karachida tug'ilgan. Uning akasi 1901 yilda otasi vafotidan keyin Fotimaning vasiysi bo'ldi. U 1902 yilda Bombeydagi Bandra monastiriga kirdi. 1919 yilda Fotima Kalkuttadagi tibbiyot universitetida o'qishni davom ettirdi. 1923 yilda u Bombeyda tibbiy klinikani ochdi.

1947 yilda Fotima Jinna Ayollarga yordam qo'mitasini tuzdi, keyinchalik u butun Pokiston ayollari uyushmasining yadrosini tashkil etdi. 1960-yillarda Jinna muxolifat partiyalari koalitsiyasi nomzodi sifatida Pokiston prezidentligiga da'vogarlik qilganida siyosiy hayotning birinchi qatoriga qaytdi. U prezidentlikdagi

raqibi general Ayub Xonni diktator deb atadi. Dakkada Fotimani qo'llab-quvvatlash uchun o'tkazilgan mitingda 250 ming kishi qatnashdi. Namoyishchilar uni xalq onasi sifatida olqishladi. Jinna saylovda Ayub Xonga yutqazdi, biroq ba'zi viloyatlarda ko'pchilikni qo'lga kiritdi. Ko'pgina tarixchilarning fikriga ko'ra, prezidentlik saylovlari xalqaro standartlarga javob bermadi, ular Ayubxon foydasiga o'tkazildi. Muhammad Alining singlisi sifatida u yuksak hurmatga sazovor bo'ldi va xalqning demokratik intilishlari ramziga aylandi. 1965 yilda Fotima Jinna yana prezidentlikka nomzodini qo'yishga qaror qildi.

U bilvosita saylovda amaldagi prezident Ayub Xonga qarshi chiqdi, muxolifat partiyalari Fotima Jinnani nomzod sifatida tanladilar. Saylovlar 1965 yil 2 yanvarda bo'lib o'tdi. Prezidentlikka nomzodlar: Ayub Xon, Fotima Jinna va hech qanday partiyaga aloqasi bo'lmagan yana ikki siyosatchi edi. Bir oylik qisqa muddatli saylov kampaniyasi bo'lib o'tdi, natijada saylovchilar kollegiyasi tomonidan Muhammad Ayubxon saylandi. Fotima Jinna 1967 yil 8 iyulda Karachida vafot etdi. O'limning rasmiy sababi yurak yetishmovchiligi sifatida ko'rsatilgan, ammo u Liaquat Ali Xonni o'ldirgan guruh tomonidan o'ldirilgani haqida mish-mishlar mavjud. 2003 yilda Muhammad Ali Jinning jiyani Akbar Pirbxay Fotima Jinning o'ldirilgani haqida bayonot berdi.

Ra'ana Liaquat Ali Khan (1905 yil 13 fevral - 1990 yil 13 iyun) Pokistonda 1947 yildan 1951 yilgacha birinchi xonim. Uning turmush o'rtog'i Liaquat Ali Xon mamlakat tarixidagi birinchi bosh vazir bo'lib ishlagan.

Raana Liaquat Ali Xon Pokiston harakatining yetakchi ayollar arboblardan biri, Sovuq urush davrida professional iqtisodchi va davlat arbobi edi. Raana siyosiy faoliyatini 1940-yillarda boshlagan va Pokistondagi muhim voqealarga aralashgan. Muhammad Ali Jinna boshchiligidagi Pokiston Harakati ijroiya qo'mitasi a'zosi bo'lib ishlagan. Keyin u Pokiston Harakatining iqtisodiy maslahatchisi bo'lib ishlagan va turmush o'rtog'i Liaquat Xon Ali mamlakat hukumatini boshqarganida Pokistonning birinchi xonimi bo'lgan. Pokistonning birinchi xonimi sifatida u mamlakatdagi ayollarning ta'lim darajasini oshirish yo'nalishini nazorat qildi. Keyingi o'n yilliklar davomida u davlat xizmatchisi bo'lib ishladi.

1970-yillarda u mamlakat bosh vaziri etib saylangan Zulfiqor Ali Bxutoning sotsialistik siyosiy harakatiga qo'shildi. U Zulfiqor Ali Bxutto va uning hukumatining eng ishonchli hukumat va iqtisodiy maslahatchilaridan biri bo'lgan va mamlakatning ko'plab muhim iqtisodiy qarorlarini qabul qilishda ta'sirchan rol o'ynagan. Zulfiqor Ali Bxutto Sind gubernatori lavozimiga Raana nomzodini ilgari surdi va u 1973 yil 15 fevralda qasamyod qildi. U Sindning birinchi ayol gubernatori va Karachi universitetining birinchi rektori bo'ldi. 1977 yilda Raana Zulfiqor Ali Bxutto va

uning partiyasi bilan birga 1977 yilgi parlament saylovlarida g'alaba qozondi, ammo Pokiston armiyasi shtab boshlig'i general Ziyu-ul-Haq boshchiligidagi harbiy to'ntarish tufayli gubernator etib qayta saylanmadi. . U 1990 yilda yurak tutilishi tufayli vafot etdi va Karachida davlat va harbiy sharaf bilan dafn qilindi.

Asma Jahongir (1952 yil 27 yanvar - 2018 yil 11 fevral). Pokistonlik inson huquqlari faoli, huquqshunos va ijtimoiy faol, Pokiston Inson huquqlari komissiyasining asoschilaridan biri va raisi edi. U Advokatlar Harakatida rahbarlik lavozimlarini egallagan, Birlashgan Millatlar Tashkilotining din va e'tiqod erkinligi bo'yicha maxsus ma'ruzachisi bo'lgan va Xalqaro Inqiroz Guruhining ishonchli vakili edi.

1988 yilgacha Pokistonga qaytib kelguniga qadar Xalqaro bolalarni himoya qilish tashkiloti raisining o'rinbosari bo'ldi. 1987 yilda u Pokiston Inson huquqlari komissiyasining ham bosh kotibi bo'ldi. 1993 yilda u ko'tarildi va Komissiya raisi bo'ldi. Advokatlar harakati yetakchilaridan biri bo'lganidan so'ng u Pokistonda Oliy sud advokatlar assotsiatsiyasi prezidenti lavozimini egallagan birinchi ayol bo'ldi. U Inson huquqlari bo'yicha Janubiy Osiyo forumining ham raisi va Inson huquqlari bo'yicha Xalqaro federatsiya vitse-prezidenti edi. Jahongir 2004-yil avgustidan 2010-yil iyuligacha Birlashgan Millatlar Tashkilotining din va e'tiqod erkinligi bo'yicha maxsus ma'ruzachisi, shu jumladan Shri-Lankadagi inson huquqlari buzilishini tergov qilish bo'yicha AQSh komissiyasi va G'arbdagi Isroil turar-joylari bo'yicha faktlarni aniqlash missiyasi tarkibida ishlagan. Bank va G'azo sektorida. 2016-yilda u 2018-yil fevral oyida vafot etguniga qadar Erondagi inson huquqlari ahvoli bo'yicha BMTning maxsus ma'ruzachisi etib tayinlandi.

2014-yilda "Yaxshi yashash" mukofoti (Eduard Snouden bilan birga) "Pokistonda o'ta og'ir vaziyatlarda va katta shaxsiy xavf ostida bo'lgan inson huquqlarini himoya qilgani, va targ'ib qilgani" uchun; 2010 yilda "Freedom Award" va "Hilol-i-Imtiaz"; 2005 yilda Sitara-i-Imtiaz mukofoti va Ramon Magsaysay mukofoti; 1995 yilda Martin Ennals mukofoti va inson huquqlari madaniyatini rivojlantirish uchun YuNESKO/Bilbao mukofoti. Bundan tashqari, u Legion xizmatlari uchun mukofotlangan va 2016 yilda Pensilvaniya universiteti yuridik fakulteti unga fan doktori darajasini berdi U ikkita kitob yozgan va nashr etgan: "Hudud farmoni: ilohiy jazo?" va "Kichik xudoning farzandlari".

2018-yil 23-martda u Pokiston Prezidenti Mamnun Husayn tomonidan davlat oldidagi eng yuqori darajadagi xizmatlari va diplomatik xizmatlari uchun vafotidan keyin "A'lo daraja" ordeni bilan taqdirlandi.

Benazir Bhutto (1953 yil 21 iyun— 2007 yil 27 dekabr). 1988-1990 va 1993-1996 yillarda Pokiston Islom Respublikasining Bosh vaziri, asosan musulmonlar yashaydigan mamlakatda hukumatning birinchi ayol rahbari.

Benazir Bhutto (1953-yil 21-iyun – 2007-yil 27-dekabr) — pokistonlik siyosat va davlat arbobi, 1988-1990-yillarda va yana 1993-1996-yillarda Pokistonning Bosh vazirlari lavozimlarida ishlagan. U musulmonlar yashovchi mamlakatda demokratik hukumat boshchiligiga saylangan birinchi ayol edi. Mafkuraviy jihatdan liberal va dunyoviy, u 1980-yillarning boshidan 2007-yilda o‘ldirilguniga qadar Pokiston Xalq partiyasini (PPP) boshqargan.

Bxutto Karachida siyosiy jihatdan muhim, boy aristokrat oilada, sindlar, forslar va kurdlar bilan aralashib tug‘ilgan. U Garvard universiteti va Oksford universitetida tahsil olgan, u yerda Oksford Ittifoqi prezidenti bo‘lgan. Uning otasi, PPP rahbari Zulfiqor Bxutto 1973 yilda sotsialistik platformada bosh vazir etib saylangan. U 1977-yilda, otasi harbiy to‘ntarish natijasida ag‘darilib, qatl etilishidan sal avval Pokistonga qaytib keldi. Bhutto va uning onasi Nusrat PXPni nazorat qilishdi va “Mamlakatda demokratiyani tiklash uchun” harakatiga rahbarlik qilishdi; Bxutto Muhammad Ziyu-ul-Haq harbiy hukumati tomonidan bir necha bor qamoqqa tashlangan va keyin o‘zi 1984 yilda Britaniyaga surgun qilingan. U 1986 yilda qaytib keldi va Tetcherning iqtisodining ta’siri ostida PNP platformasini 1988 yilgi saylovlarda g‘alaba qozonishdan oldin sotsialistikdan liberalga aylantirdi. Bosh vazir sifatida uning islohotga urinishlari konservativ va islomiy kuchlar, jumladan prezident G‘ulom Ishaq Xon va qudratli armiya tomonidan bostirildi. Uning ma’muriyati korrupsiya va qarindoshchilikda ayblanib, 1990 yilda Xon tomonidan ishdan bo‘shatildi.

Razvedka xizmatlari konservativ Islom Demokratik Alyansi (IDI) g‘alabasini ta’minlash uchun o‘sha yilgi saylovlarni soxtalashtirdi, shundan so‘ng Bxutto muxolifat yetakchisiga aylandi

Bosh vazir Navoz Sharifning IJI hukumati ham korrupsiyada ayblanib iste’foga chiqarilganidan so‘ng, Bxutto 1993 yilgi saylovlarda PPPni g‘alaba qozondi. Ikkinchi muddati davomida u iqtisodiy xususiylashtirish va ayollar huquqlarini himoya qilish bo‘yicha harakatlarni nazorat qildi. PPP 1997 yilgi saylovlarda mag‘lub bo‘ldi va u 1998 yilda o‘z-o‘zidan surgunga ketdi va keyingi o‘n yil davomida Dubay va London o‘rtasida yashadi. Keng ko‘lamli korrupsiya tergov natijasida 2003 yilda Shveytsariya sudi hukm chiqardi. Amerika Qo‘shma Shtatlari vositachiligida o‘sha paytdagi prezident general Parvez Musharraf bilan muzokaralardan so‘ng, u 2008 yilgi saylovlarda ishtirok etish uchun 2007 yilda Pokistonga qaytib keldi; uning

platformasida armiya ustidan fuqarolik nazorati va islomiy zo'ravonlikning kuchayishiga qarshilik ko'rsatilgan. .

Uzoq vaqt surgunda bo'lganidan so'ng, u o'z vataniga qaytib keldi, u yerda 2007 yilning so'nggi oylarida teraktlar orqali uning hayotiga ikki marta suiqasd qilindi: birinchi urinish 2007 yil 18 oktyabrda amalga oshirildi, buning natijasida 139 dan ortiq. odamlar halok bo'ldi, 450 kishi yaralandi, Benazir Bxutning o'zi tirik qoldi; 2007 yil 27 dekabrda ikkinchi urinish natijasida Bxutto kamida 23 kishi bilan birga halok bo'ldi va 90 kishi yaralandi.

Maliha Lodxi (15 noyabr 1953 yil). Maliha Lodi PhD; Pokistonning Panjob viloyati, Lahor shahrida tug'ilgan, taxminiy 1953 yilda tug'ilgan- Pokistonlik jurnalist, siyosatshunos, pedagog va diplomat. Pokistonning AQSh va Buyuk Britaniyadagi elchisi (2003-2008), 2015-2019 yillarda - Pokistonning BMTdagi doimiy vakili (bu lavozimni egallagan birinchi ayol).

Maliha Lodhi o'rta sinf oilasida tug'ilgan. Uning otasi sobiq dengiz zobiti bo'lib, keyinchalik neft biznesiga kirgan va Britaniya-Pokiston neft kompaniyasi Attock Oil Co.da boshqaruv lavozimini egallagan. Onasi oliy ma'lumot va jurnalistika magistri darajasini oldi, AQShda o'qishni davom ettirishga taklif qilindi, lekin o'z karerasini uy va farzandlariga g'amxo'rlik qilish foydasiga tark etishga qaror qildi - bir qizi va ikki o'g'li.

Oila ta'limning qadrini tushundi. Malihaning o'zi o'rta ma'lumotni Lahor, Karachidagi maktablarda va Ravalpindidagi katolik maktabida olgan, shundan so'ng u oliy ma'lumot olish uchun Buyuk Britaniyaga ketgan. 1972 yilda London iqtisodiyot va siyosatshunoslik maktabiga o'qishga kirib, 1976 yilda davlat moliyasi ixtisosligi bo'yicha iqtisod bo'yicha bakalavr darajasini oldi, so'ngra siyosatshunoslik bo'yicha mutaxassis sifatida tahsil oldi va "Bhutto, Pokiston Xalq partiyasi va 1967-1977 yillarda Pokistonda siyosiy taraqqiyot" mavzusida ilmiy ishlar olib bordi va 1980 yilda siyosat fanlari nomzodi ilmiy darajasini oldi.

Maliha Lodxining malaka oshirishi o'zining pedagogik faoliyati bilan birga kechdi - u qisqa muddat Islomobodagi Quaid-i-Azam universitetida kurslar o'tkazdi va keyinchalik besh yil davomida (1980-1985) mustaqil ravishda siyosatshunoslik va siyosiy sotsiologiyadan dars berdi. alma mater . Xuddi shu davrda u londonlik bankirga turmushga chiqdi, lekin besh yildan so'ng ajrashib, o'g'li Faysalni qoldirdi.

1986 yilda Pokistonga qaytganidan beri Maliha Lodhi jurnalistika bilan shug'ullanadi. 1987 yilda ingliz tilidagi "The Muslim" jurnaliga muallif sifatida ish boshlagan, bir necha yil o'tgach, u bosh muharrir lavozimiga ko'tarilgan va keyinchalik Pokistonning eng yirik ingliz tilidagi "The News International" gazetasini yaratishga yordam bergan. Benazir Bxutning Pokiston Bosh vaziri lavozimiga

qaytishida Lodxining jurnalistik faoliyati va aloqalari muhim rol o'ynagan, deb ishoniladi, shu bilan birga, Maliha Lodxi Bxutto uchun apologist bo'lmagan va o'zining qattiqqo'lligi bilan tanilgan edi. tanqid. Buni bir vaqtlar Benazirning o'zi tasdiqlagan va 1990-yillar boshida bir qancha amerikalik kongressmenlar bilan uchrashuvda Malihani "uning bosh tanqidchisi" sifatida tanishtirgan edi.

Maliha Lodhaning diplomatik faoliyati uning uchun kutilmaganda, 1993 yil oktyabr oyida Benazir Bxuttodan to'satdan Pokistonning boshqa davlatlar bilan diplomatik munosabatlaridagi eng muhim lavozimlardan birini - Amerika Qo'shma Shtatlaridagi elchixonani egallash taklifini olganida boshlandi. Buni kutmagan Malixa bosh vazirdan o'ylash uchun vaqt so'radi, biroq ikki kundan so'ng tezda qaror qabul qilish bosimi ostida u buni qabul qildi va so'nggi besh yil ichida mamlakat tarixi bo'yicha kitob yozish rejasini keyinga qoldirdi. yillar. 1997 yilda elchilik faoliyatini tugatgan Maliha Lodxi 1999 yildan 2002 yilgacha AQShdagi elchixona rahbari etib qayta tayinlandi va keyinchalik Londonga Oliy komissar (mamlakatlar o'rtasidagi diplomatik aloqalar bo'yicha Favqulodda va Muxtor elchiga o'xshash) sifatida yuborildi. Britaniya Hamdo'stligi) Pokistonning Buyuk Britaniyadagi. Lodhaning Qo'shma Shtatlardagi elchisi sifatidagi maqsadlaridan biri, uning so'zlariga ko'ra, diplomatik hamkorlarning Pokiston haqidagi "qo'pol davlat" haqidagi tasavvurini o'zgartirish va ularni o'z mamlakatini demokratik davlat namunasi sifatida qo'llab-quvvatlash yaxshiroq ekanligiga ishontirish edi. Musulmon davlati Pokistonning yanada radikal islomiy rejimlarga nisbatan pozitsiyasini zaiflashtirib, hamkorlikni rad etishdan ko'ra. Amerikadagi ikkinchi faoliyati davomida Lodhi 2001 yil 11 sentyabrdagi teraktlardan keyingi munozaralarda qatnashib, Pokistonni Qo'shma Shtatlar dushmani emas, balki sherik sifatida qabul qilishda rol o'ynadi.

2015 yil fevral oyidan beri Maliha Lodhi Pokistonning Birlashgan Millatlar Tashkilotidagi Doimiy vakili lavozimida ishlagan.

Hina Jilani (1953 yilda tug'ilgan, Lahor, Panjob, Pokiston). 1992 yilda Pokiston Oliy sudida advokat va inson huquqlari faoli. BMT Bosh kotibining inson huquqlari himoyachilari bo'yicha sobiq maxsus vakili (2000-2008). Hina Jilani 1979-yilda, Pokistonda 1958-yilgi harbiy to'ntarishdan keyin ham harbiy holat hukmron bo'lgan paytda advokatlik faoliyatini boshlagan. Jahongir singlisi Asma bilan birgalikda Pokiston tarixida birinchi yuridik klinikani ochdi. Ayollar huquqlarini himoya qilish va Pokistonning kamsituvchi qonunlarini o'zgartirish uchun kampaniya olib borgan Ayollar muammolari forumiga asos solgan. Jilaniy aholining zaif qatlamlari, jumladan, ayollar, ozchiliklar, bolalar va mahbuslar uchun yaxshilanishga olib kelgan sud ishlarida ishtirok etishi bilan mashhur. U Pokiston Inson Huquqlari Komissiyasining asoschisi.

2000 yildan 2008 yilgacha u Birlashgan Millatlar Tashkiloti Bosh kotibining Inson huquqlari himoyachilari bo'yicha birinchi maxsus vakili bo'lib ishlagan. Bu lavozimda u inson huquqlari buzilishini o'rganib chiqdi va butun dunyodagi huquq himoyachilari tajribasini tahlil qildi. 2004 yilda BMT Xavfsizlik Kengashi Jilaniyni Darfur mojarosi bo'yicha xalqaro tergov komissiyasi a'zosi etib tayinladi. 2006 yildan 2008 yilgacha Jilaniy Xalqaro huquqshunoslar komissiyasi tomonidan Inson huquqlari va terrorizmga qarshi kurash guruhi a'zosi etib tayinlangan, 2009 yil aprel oyida esa BMTning G'azo sektoridagi faktlarni aniqlash missiyasi a'zosi bo'lgan. 2013-yilda Jilaniy huquqshunoslar xalqaro komissiyasiga saylangan. Jilani "oqsoqollar" dan biri va front chizig'i himoyachilarining boshqaruv kengashi

Bunday faol ayollar hozirgi zamonaviy Pokiston islom respublikasida son sanoqsiz. Aynan biz keltirib o'tgan faol ayollarimiz ilk mustaqillikka erishgan davrida konservatizm va davlatni islomlashtirish yo'lida kurash oilb borilayotgan davrga to'g'ri keladi. O'zlarini jasoratini, kuchini va bilimini ishga solib davlat rahbarligiiga aylangan ushbu ayollar o'zlarini xarakati bilan dunyoga o'rnak bo'la oldi. G'arbning rivojlangan davlatlariga Sharq ayollari qanchalik jasoratli ekanini namoyon qila oldi.

ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. "Fatima Jinnah: Mother of the Nation" M. Reza Pirbhai Cambridge University Press, 2017
2. Benazir Bhutto : A Political Biography Muhammad ali Shaikh 2000

Ссылка:

1. "The Initial Phase 1947-1958". *История женского парламента . Женская парламентская фракция Пакистана* . Получено 12 октября 2019 г. .
2. Перейти к:^{a b c} "Вторая фаза – Конституция 1962 года". *История женского парламента. Женская парламентская фракция Пакистана*. Получено 12 октября 2019г.
3. «Глава 2: «Меджлис-э-Шура (Парламент)» Части III: «Федерация Пакистана»» . www.pakistani.org . Получено 29 ноября 2020 г. .
4. ^ «Конституция Исламской Республики Пакистан (с изменениями, внесенными 25-й поправкой от 31 мая 2018 г.)» (PDF) – *через www.senate.gov.pk*.